

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

17. Quaratione diffidens sibi poßit fiduciam collocare in operibus bonis, & interceßione Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

CAPVT XVII.

*Quatenus homo diffidens sibi, omnibusque
creaturis possit fiduciam collocare in ope-
ribus bonis, & intercessione
sanctorum.*

Diuinæ scripturæ sententiæ, & dogmata, quia ab eodem auctore infallibilis veritatis, nimirum Deo, sunt profectæ, si rectè intelligantur, magnam habent inter se consensionem. Pari ratione habet & doctrina hæcenus à nobis ex scripturis tradita; etiam si quædam sententiæ in speciem illi repugnare videantur, vti videbimus. Sancti Patres nunc docent omnem fiduciam à nobis collocandam in Deo, nunc aiunt in sola eius misericordia, & clementia fidendum, & diffidendum nobis, viribusque nostris, & omnibus rebus creatis Sic tradit sacra scriptura, sic canit Ecclesia alloquens Deum in quadam oratione. *Familiam tuam, qua sumus Domine, continua pietate custodi, vt Dom. 5. post* quæ in sola spe gratiæ cælestis innititur, tua *Epiph.* semper protectione muniatur. Et in alia oratione. *Adesto, Domine, supplicationibus nostris, vt qui nostræ iustitiæ fiduciam non habemus, eius qui tibi placuit precibus adiuuemur.* Deinde cum dicit scriptura,

H. 4

ptura,

*Osca 13.**Psal. 145.**Isaie 30.**Hier. 17.**1. Tim. 26.*

ptura, in me tantum auxilium tuum, cui
monet Psalmista, ne confidamus in fili
hominum: cum Isaias & Ieremias Pro
phetæ sancti loquuntur de poenis, que
bus affligit Deus confidentes in seme
ipsis: cum sanctus Paulus hortatur, ut
spem collocemus omnem in Deo
uo, quid aliud volunt, quam omnem
duciam in solo Deo defigendam?

Cæterum alibi eadem diuina Scri
ptura docet opera bona iustorum esse
digna vita æterna, & per illa sperandam
esse beatitudinem nostram, sic præsumit
ut spes nostra inanis sit futura, si secus
quàm per talia media illam sperare
mus. Ecclesia quoque à Spiritu sancto
docta hortatur nos, ut commendemus
nos orationibus sanctorum, tam in
cælo, quàm in terra degentium. Quæ
certè fieri nequeunt nisi aliquo modo
confidamus & in bonis operibus, &
Sanctorum meritis. Respondeo, opera
bona duobus modis considerari posse
semel, ut sunt propria hominis, & à li
bera eius voluntate profecta, quo sensu
nequaquàm fas est nobis in illis fidere: &
eodem sensu arguit S. Paulus eos qui in
suis operibus confidunt & de iisdem
gloriantur. Et Christus inutiles appel
lat seruos etiam si fecerint omnia quæ
s

*Ro 9. & 11.**Luc. 17.*

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS. 165

illis sunt præcepta. Iterum possunt con-
siderari opera bona, quatenus à diuina
gratia sunt profecta, per quam Spiritus
sanctus habitare dicitur in iustorum
cordibus; & quatenus communionem
habent cum meritis Christi. Iusti enim
qui opera illa faciunt sunt viua Christi
membra. Denique quatenus sunt dona
Dei, & sine diuino eius auxilio non
fiunt. Et hoc sensu dicimus nos debere
primò & principaliter cōfidere in Deo.
secundario autem in nostris bonis ope-
ribus, sicut fecit S. Paulus dicens: *Bonum
certamen certavi, cursum consummaui, fidem
seruaui in reliquo reposita est mihi corona iu-
stitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die
iustus Index.* Et alibi: *Qui reddit unicuique
secundum opera eius.* Eodem modo possu-
mus iustos duobus modis considera-
re. Primò, vt sunt homines, & secun-
dum facultates eorum naturales, & hoc
modo non confidimus in illis, imò ma-
ledictus dicitur apud Prophetam, qui
hoc sensu in homine confidit. Secun-
dò, quatenus sunt amici Dei, & gratiæ
gloriæque diuinæ participes; & hoc
modo principaliter quidem in Dei mi-
sericordia, secundario verò confidere
possumus in sanctis iam in caelo regnā-

S. Th. 2. 2. q.
25. a. 1. ad. 3.
Vega in C.
Trid. l. 15. c.
18. & de Iu-
stif. q. 4.

2. Tim. 4.

Rom. 2.

Psal. 1

Ierem. 17.

tibus, & in iustis adhuc in terra degentibus.

*Veg. in Con.
Trid. c. 18.*

Quoniam & hoc diligenter notandum est, credere in bonis operibus, quatenus à gratia Dei manant, & dona Dei sunt, atq; item credere in sanctis, ut sunt amici Dei, vel quia Deus illis tanquam instrumentis utitur in nobis iuvandis, est credere in ipso Deo, eiusque subsidijs, quare & salva ac illibata manent dicta diuinæ scripturæ antè allata, quibus asserabatur, in solo Deo fiduciam collocandam, non in rebus creatis. Sicut enim, qui homines amant purè propter Deum, & in creaturis lætantur propter Deum, dicuntur verè amare solum Deum; sic dum confidimus in re creata, quatenus est à DEO mota, vel instrumentum Dei, verè dicimur in solo DEO credere.

*Veg. in Con.
Trid. l. 15.
cap. 18.*

Adhæc sapientes viri, & Spiritus Dei afflati monent: quamvis modo in dicto licitum sit fiduciam ponere in operibus bonis, quæ in gratia Dei factæ esse probabili coniectura arbitramur, securius tamen esse ad effugiendam omnem superbiam speciem, & ad promerendam vberiore Dei misericordiam, omnium obliuisci meritorum, atque

atque integrè omnem fiduciam collo-
 care in mera Dei pietate, & clementia,
 ac Christi Domini nostri meritis. Sic
 enim & Ecclesia facit in quibusdam o-
 rationibus. Nam in Canone Missæ his
 utitur verbis : *Intra quorum sanctorum Dom. 2. ad.*
consortium non estimator meriti, sed ve-
nia quesumus largitor admitte. Et in alia
 oratione. *Placare, quesumus Domine, hu-*
militatis nostræ precibus, & hostiis: & ubi
nulla suppetunt suffragia meritorum, tuis
nobis succurre presidis. Quas phrasas v-
 surpat Ecclesia proculdubio, non vt de-
 roget iustorum meritis, quæ docet esse
 necessaria, & gloria æterna digna, sed
 vt indicet securius esse sectari humili-
 tatem, & memoria bonorum operum
 nostrorum seposita, omnia reuocare
 ad diuinam pietatem, & misericordiã,
 à qua profecta sunt omnia nostra bona
 & merita.

Hæc doctrinam, quam hætenus tra-
 didimus, ad complectendum diffiden-
 tiam nostri, tradidit quoque Concilium
 Tridentinum; quod, postquam declara-
 uit bona opera iustorū virtute Christi
 esse vitæ æternæ meritoria, & iustitiã,
 quam iustus habet, etiamsi sit iustitia
 ipse, verè eius animæ in hærens, non
 esse ab ipso, sed à DEO per Christi

C. Triq. c.
16.

merita, adiungit hæc verba: Neque verum illud omittendum, quòd licet bonis operibus in sacris literis tanta tribuantur, absque tamen, ut Christianus homo in seipso vel confidat, vel gloriatur, & non in Domino, cuius tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum vellet esse merita, que sunt ipsius dona.

Quod diximus autem de operibus bonis in gratia factis, & de sanctis, possumus dicere de quocunque medio humano, ut diffidamus de ijs quatenus ab industria humana sunt profecta, quatenus verò à Deo tanquam instrumenta quædam sunt assumpta aliquo modo in ijs confidamus, quia hæc confidentia reuocatur ad eam quæ in solo Deo collocatur. Ratio huius doctrinæ est, quod spes, quæ vera virtus est, nititur deo beatifundamento solido, ut certo suum consequatur effectum, & fiat, quod Apostolus dicit, *Spes non confundit*, hoc est, non permittit hominem frustra aliquid sperare: at omnia media humana, qua hominis sunt, nec firma sunt & stabilia, nec certam efficacitatem habent, speciatim in effectibus tam sublimibus, ut in acquisitione solidarum virtutum, earumque incremento. Itaque secundum hanc considerationem non potest in illis con-

Rom. 1.

confidere, vti dictum est. Hoc enim, inquit sanctus Augustinus, esset confidere in mendacio & vanitate, & maledictioni Dei se subijcere. *Aug. in Psal. 36. & ep. 52. Psal. 30. Psal. 115. Eccles. 1.* *Omnis enim homo, teste Scriptura, mendax. Quatenus verò Deus vtitur medijs humanis tanquam instrumentis ad operandum nostram salutem, magnam soliditatem habent & efficaciam, eosque effectus certò consequuntur, ad quos Deus illa ordinãrit, & hac ratione possumus in iisdem fiduciam collocare.*

Vnde disertè S. Thomas scribit; non vituperari eos, qui confidunt in hominibus tanquam Dei instrumentis & ministris. Vbi notandum est, non solum iustos, sed etiam peccatores diuina gratia destitutos posse eiusmodi fiduciam vsurpare, hoc est, verè confidere, quod beneficio bonorum operum, quæ diuina opitulante gratia fecerunt, liberandi sint à multis malis, & parandi per poenitentiam ad obtinendam remissionem peccatorum, & gratiam amissam recuperandam. Cuius ratio est, quòd æquè peccatoribus ac iustis, vt promissa, ita etiam parata sint auxilia diuina, si ad Deum conuerti voluerint. *S. Thom. in 2. 2. q. 25. art. 1. Bann. 2. 2. q. 18. a. 4. S. Thom. in 14. dist. 15. q. 1. a. 3. q. 4.*

Hæc ergo sit huius tractatus conclusio, vt si veras & solidas virtutes as-

sequi velimus, & in earum studio indies
 proficere, ac salutem æternam promereri,
 ex animo nobis ipsis, nostrisque viribus
 diffidamus, omnemque fiduciam deinceps
 in omnipotentiam misericordiamque Dei,
 ac merita Christi Domini nostri conijciamus:
 quæ nobis nunquam subtrahentur, si diuinum
 auxilium orationibus, bonorumque operum
 exercitijs impetremus. Hæc enim est
 voluntas Dei, sanctificatio nostra. Et hoc
 est quod vult Deus, omnes saluos fieri,
 & neminem perire. Hoc auxilium diuinum
 efficaciam præbere debet omnibus conatibus
 & operibus nostris, hoc per quoduis
 medium operari potest salutem nostram,
 hoc in omnibus precibus & actionibus
 nostris imploramus, dicentes cum regio
 Prophetæ Dauid: *Leuavi oculos meos in montes,*
 hoc est, in cælum, vnde veniet auxilium

1. Theff. 4.

1. Tim. 2.

Psal. 120.

*mihî. Auxilium meum à Domino,
 qui fecit cælum & terram.*

TRA